

ماه	آسمان	天文門	回回館
月 黑媽	天 恩媽恩阿		
ستاره	آفتاب		
星 勃他洗	日 卜他夫阿		

據清初刻本影印
原書版框高一九
二毫米寬一三七
毫米

رعد	پیشک	باران	ابر
雷 得阿勒	霜 克石僕	雨 恩刺把	雲 兜卜阿
برق	برف	شبنم	بار
電 草兜百	雪 夫兜百	露 南卜舍	風 得巴

قوسقز

虹
黑則古思高

بنارالنش

斗
石額納內百

بخار

煙
光哈卜

غبار

霧
光吧五

بخ

冰
黑夜

بخچه

雹
微黑夜

صاعقه

霆
草額撒

آتش

火
石忒阿

回回館

五

دلاره

日運
勒打

هاله

月運
勒哈

بلد

月圓
兜得百

حاق

月殘
草哈母

回回館

五

كسوف

日蝕
夫蘇苦

خسوف

月蝕
夫蘇虎

زاله

霖雨
惹勒

ثابتات

雜星
忒他比撒

نور

光
兜奴

سايه

影
夜撒

روشن

明
山羅

تاريك

暗
克列他

بادصبا

東風
巴塞得巴

بادسومر

薰風
思木塞得巴

باددور

金風
兜得得巴

بادصاير

朔風
因撒得巴

回回館

五

سيارات

七政
忒刺牙塞

صبحملاق

天曉
草的撒黑速

هول

天氣
洼黑

انجلا

復圓
刺知尹

回回館

五

地理門

كوه

山
黑科

جوى

河
衣卓

رود

江
得魯

دریا

海
呀兒得

خاك

土
克哈

زمین

地
尹米則

زراعت

田
武額刺即

باغ

園
額巴

گرد

塵
得兒草

ریز

沙
克列

سنگ

石
克桑

راه

路
黑刺

بازار

市
兒咱把

چاه

井
黑义

آب

水
卜阿

چشمه

泉
黑石扯

خانباغ

京
額力巴罕

ملکت

國
武克刺滿

شهر

城
兒黑舍

نواحی

境
黑洼納

روستا

村
他思羅

بیابان

野
黑巴呀比

تواره

籬
勒洼武

دیوار

牆
兒洼迭

عقه

嶺
百萃阿

غار

洞
兒阿

خوض

潭
子蕭

چول

川
勒糊

جولچه

溝
撒衣卓

خدرگاه

渡
黑嘴兒得古

لبجوى

岸

衣卓比勒

دوتاه

徑

黑他堵

مزار

墳

兒响然

موج

潮

知那

بيجان

庄

思哈擺

جعان

世

思哈者

جزغال

林

勒草展

معدن

鑛

定阿母

خصير

街

兒雖黑

غل

泥

勒吉

تر

濕

兒忒

خشك

乾

克石戶

مغاد

深

克阿母

پاياب

淺

卜呀把

خندق

壕城

草得罕

ميلان

場教

思搭買

دروازه

廂關

則法兒得

دمايه

關口

納哈得

مسلمان

回回

思媽里蘇母

تاري

高昌

期兒土

خول

鞞鞞

勒幹卯

جورجى

直女

知兒卓

تبت

西蕃

忒百土

قربان

雲南

你呀兒古

عناقو

陝西

夫張欽

تنتوت

河西

忒渥湯

سال

年
勃撒

ماه

月
黑媽

時令門

روز

日
子羅

ساعت

時
武額撒

بهار

春
免哈

تابستان

夏
思他思比他

تیرماه

秋
黑媽免體

زمستان

冬
思他思米即

بازار

早
得搭榜

بازار

晚
黑嘴榜

اجتماع

朔
額媽體知以

استقبال

望
勃巴草體思以

سرما

寒
媽免塞

گرمای

熱
媽免草

تیره

陰
勃體

صاف

晴
夫撒

نیم شب

子
子舍急

سحر

丑
免黑塞

پگاه

寅
黑嘴僕

فکوه

卯
幹黑祖

ازدر

辰
免得日阿

چاشتگاه

巳
黑嘴武石又

استوا

午
注體思以

بیشین

未
尹石撒

دیش

申
免草底

افروزان

酉
食夫勃羅府他大阿

شام

戌
思沙

خفتان

亥
食夫虎

معتدل

溫
勃的武阿母

فسردن

凍
丹免洗非

سال عشت

年稔

忒勒石額勒撒

آب سماوی

灾水

迂媽塞梯法阿

سال قلی

年歎

推黑草勒撒

آب حستی

災旱

克石戶梯法阿

ادینه

日昨

納底

فردا

日明

搭免法

هر روز

日逐

子羅免哈

چهار فصل

季四

勒吧法免哈义

بیم عناصر

行五

兒連納額知潘

سال آئیند

年來

得言阿勒撒

سال روند

年去

得灣勒勒撒

人物門

پادشاه

君

黑沙的把

وزیر

臣

免即我

پیغامیر

聖

免百昂柏

حکیم

賢

尹期黑

امیر

官

免米阿

نویسنده

吏

得傘你

لیلی

使

赤里以

لشکر

軍

免克石勒

جد

祖

得折

پدر

父

免得迫

مادر

母

免得媽

زن

妻

簪

دادار

兄

免得打

برادر

弟

免則刺比

فرزند	خویش	خانک	استاد
子	親	主	師
得替兒法	石或	得帶哈	得他思五
دختر	یار	معان	شاگرد
女	朋	客	徒
兒或黑兒	兒呀	思媽黑末	得兒几沙

پیر	توین	کشاورز	طیب
老	僧	農	醫
兒批	因脫	子兒幹沙起	卜必忒
جوان	مغ	سوداگر	فالگوی
少	道	商	卜
思注主	額木	兒草搭樓	衣鍋勃法

پری	بت	خرفه ور	آدمی
神	佛	工	人
里迫	忒卜	兒幹法兒黑	窩得阿
نیچمرون	لیو	شوی	شغیت
仙	鬼	夫	民
得兒默克也	刀	衣棚	忒夜額勃

عمه	عمه	کنیزی	هسایه
叔	姑	婢	隣
克默阿	默俺	克則你克	夜撒呼
دادرزاد	پزکه	جاریه	نیره
姪	嫂	妾	孫
得咱兒得打	革眼	夜兒詐	克必納

تو

你

من

我

وی

他

غلام

僕

دیر

士秀

مبارز

軍將

هیزرنتند

人樵

ماویعیر

人漁

درد

賊盜

كاويان

牛牧

فيلبان

象牧

۱۹۱۵

۱۹۱۵

طباخ

後厨

صياد

人獵

نقاش

士畫

مطرب

人樂

فراست

士相

ختانی

人漢

شبان

羊牧

كله بان

馬牧

دولت

福

عمر

壽

人事門

۱۹۱۵

۱۹۱۵

شاد

喜

نشاط

樂

جد

勤

كاملی

懶

دوست

愛

忒思多

برآمدن

出

丹然刺百

راهم

درآمدن

憐

罕勒

入

月然刺得

دیدن

見

丹底

دانستن

知

貪思你打

جستن

尋

貪思主

اندیشه

想

合迷倦

کار

事

兜噶

خاص

專

思哈

آموزش

學

貪黑母阿

صدق

誠

草得遂

انعام

恩

恩阿尹

تشریف

賞

夫里石忒

عرضه

奏

則兜阿

خواستن

討

貪思花

نیاز

拜

子呀你

فرستادن

差

丹他思免法

عنایت

望

忒夜納額

دادن

與

丹打

انسانیت

仁

忒夜你撒因

آداب

禮

卜得阿

مروت

義

忒幹魯母

خرد

智

得勒黑

توانش

富

兜草往土

فقیر

貧

兜草法

معتز

貴

兜忒黑米

معتز

賤

兜忒黑起

وفا

信

法我

عزیز

濁

即即類

ظریف

清

夫里則

درکات

動

忒噶兜黑

سکنت

靜

忒納克塞

خرستن

哭

貪思里

خندیدن

笑

丹底罕

مکر

詐

免克默

غام

愚

恩阿

مزیدن

添

丹即默

کم

減

堪

صفت

誇

忒法隨

پند

勸

得潘

مطیع

順

額推母

یاغی

逆

額呀

حکم

斷

坤戶

خلک

疑

克杜黑

خریدن

買

丹里黑

فروختن

賣

貪黑羅府

بیا

來

呀比

برو

去

勞卜

غضب

怒

卜則額

تغزیر

罰

尹里額忒

شکایت

怨

忒夜喝石

تقاضا

催

咱噶忒

مست

醉

忒思賤

بیدار

醒

兒搭別

ماندی

勞

几得恩馬

عفو

赦

夫阿

بازارستان

留

貪石打子巴

تعلیم

訓

尹里阿忒

برخاستن

起

貪思哈兒百

باش

居

石巴

مقبول

受

勒半然

رستگیری

救

里已忒思得

سیاست

刑

忒塞呀洗

كشائن

殺
貪石苦

خسبين

睡
丹比思虎

خوابدين

夢
丹底花

شناختار

認
貪黑納石

وعده

許
得阿我

طلبين

請
丹比勒忒

خواندن

讀
丹恩花

نظر

觀
兒則納

آه

嘆
黑阿

توانا

能
納注土

شادباش

謝
石巴得冰

گناه

罪
黑納古

کردن

爲
丹兒克

آويختن

掛
貪黑月阿

تجسس

查
思速折忒

پشمان

悔
黑媽哈迫

بازی

戲
即巴

سازواری

睦和
力注子撒

آواز

音聲
子注阿

تعلق

束管
草路倦忒

تقصير

慢怠
兒雞草忒

دالالت

引導
忒勒刺得

زيرك

明聰
克勒即

مشورت

議商
忒勒末母

زنجار

嚙叮
兒哈儘

اختيار

擇選
兒呀體黑以

خصومت

競爭
忒然蘇虎

فسوس

凌欺
思蘇府

身體門

سر

頭
免塞

زوی

面
衣羅

ابرو

眉
羅卜阿

موی

髮
衣母

چشم

眼
深徹

کوش

耳
石錫

فربه

肥
黑必免法

لاغر

瘦
免額刺

فج

陰
知免法

زکر

陽
免克則

خوی

性
衣乎

جان

命
思扎

سخز

言
昏塞

عمل

行
勒默阿

بینی

鼻
你比

دندان

牙
思搭膽

دهان

口
思哈得

زبان

舌
思巴則

دل

心
勒的

شکم

腹
堪石

دست

手
忒思符

پای

足
衣地

نیت

意
忒夜你

صورت

形
忒勒蘇

جگر

肝
免草止

زهره

膽
勒黑則

استخوان

骨
思洼黑土思五

خوشت

肉
忒石鍋

نخ

頰
黑納則

خریدن

項
丹免草

شش

肺
石來

سینه

胸
納洗

تار عسر

頂
免巖起免他

مشت

拳
忒石木

کتف

肩
夫替克

پشت

背
忒石僕

لید

睛
得底

معد

胃
得阿米

رود

腸
得羅

بش

筋
冰拍

زلف

鬚
夫勒則

ریش

鬚
石里

انگشت

指
忒石故俺

پیشانی

額
你沙撒

آفت

灾
忒法阿

آردید

淚
得底阿

خون

血
思乎

تن

身
食

حلقوم

喉咽
思故魯虎

بیمار

病疾
免媽別

宮室門

قلمه

樓
默里草

صفه

臺
法塞

کوشک

殿
克石科

غرفه

閣
法免五

انبار

倉
免巴德

خزینہ

庫
納即黑

مسجد

寺

得只思默

در

門

兒得

خانه

دریچه

房

窓

微里得

納哈

سقف

梁

夫草塞

ستون

柱

思禿速

پغنه

塔

納額迫

مناره

塔

勒納母

تیم

店

尹梯

پل

橋

勒僕

بام

مخور

廊

兒幹知米

簷

木已

خشت

磚

忒石黑

سفال

瓦

勒法速

سرای

廳

衣刺塞

وسه

椽

塞我

دارافین

杆欄

尹即夫阿兒打

بارگاه

埠丹

黑噶兒巴

يامخانه

驛館

納哈木呀

آزد

龍

兒得日阿

鳥獸門

پلنگ

虎

克郎迫

شیر

獅

兒除

فیل

象

勒非

اشتر

駝

兒兒石五

اسب

馬

卜思阿

كار

牛高

كوسفند

羊

得蕃思果

مرغ

雞

額兒木

ماهی

魚

希馬

قاز

鶩

子嘴

بط

鴨

武百

روپاه

狐

黑巴魯

خرگوش

兔

石銅兒黑

خود

猪

克乎

سگ

犬

克塞

فراشترک

燕

克路士石勒非

اسور

鴈

兒幹思阿

حلوته

猴

納都罕

یوز

豹

子迂

جانور

鶯

兒幹奴鮮

باشه

鷄

合把

مار

蛇

兒媽

مشک

麝

克石木

کربه

猫

百兒古

موش

鼠

石母

مکس

蠅

兒克默

پشه

蚊

舍迫

زمره

蟬

勒母日

پروانه

蛾

納洼兒迫

کرم

虫

林乞

مورچه

蟻

徹兒抹

پریدن

飛

丹里迫

بانک

鳴

克邦

پشم

毛

深迫

بال

翅

勒巴

سنب

蹄

卜遜

جنگال

爪

勒嗎辰

مقار

嘴

先嘴敏

ظرافه

麟麒

法刺祖

طوطى

鸚鵡

推脫

طاوس

孔雀

思屋他

فلوس

鱗

志魯府

سپرخ

鳳凰

額兒木洗

لحام

鴛鴦

木哈魯

چغز

蟻蝦

子額微

花木門

درخت

樹

忒黑勒得

توت

桑

忒秃

سرو

松

魯速

چوب

木

卜掬

بید

柳

得別

انخل

栢

勒戶五

چرچری

翠翦

里赤兒赤

ملخ

虫蝗

黑勒默

ورج

鶉鴉

知梯兒我

حل

花

勒故

بادرنک

瓜

克郎得巴

مرود

梨

得魯母

آلو

李

魯阿

علف

草

夫勒阿

میوه

果

幹茲

چبغان

棗

思昂卜赤

زردارو

杏

魯打兒則

شفتالو

桃
合味他

انار

榴
阿納兒

ختمی

葵
黑武容

اقنوان

桂
五草虎注思

بابونج

菊
巴納知

غنچه

蕊
程微

نی

竹
崇

خلیلوفر

蓮
故勒你魯法兒

بارخان

茄
巴提扎思

پیاز

葱
痞呀子

زنجیل

薑
替知比勒

سیر

蒜
西兒

شالی

稻
沙里

عندم

麥
敢教

طراوت

鮮新
試刺奔試

ماش

豆
媽石

قلقاس

芋
故勒嘴思

کنب

麻
克納卜

کدونا

韭
敢得納

شاخ

枝
沙黑

سپست

苜蓿
洗卜細忒

انغور

葡萄
樓姑兒

فخراب

萍浮
法黑路卜

غلاب

薔薇
古刺卜

بج

根
別黑

سلیحه

丹牡
塞里黑

برک

葉
百兒克

نیشتری

笋
你石崇

器用門

حمان

弓
恩媽克

تیر

箭
免梯

خود

盞
得乎

جوشن

甲
山卓

نیز

鎗
則乃

خارد

刀
得免噶

غزنی

琴
克日額

شطرنج

棋
知藍武舍

بوی

香
衣鉢

نقشین

畫
尹石草納

علم

旗
藍阿

چتر

傘
免武微

خوزه

瓶
則科

کشتی

船
梯石起

رکاب

鐙
卜噶里

جناق

鞞
草納主

طبق

盤
草百忒

کاسه

碗
塞噶

صراحی

壺
黑刺速

چوی

筋
几棚

تمغا

印
阿貪

آینه

鏡
納衣阿

شردون

車
恩都免草

بوریا

席
牙免鈇

نای

笛
衣納

دهل

鼓
勒戶堵

قدح

鍾
黑得草

لکام

轡
木噶魯

اخر

鈎
子草阿

پرک

簾
得免近

درفش

錐

石夫魯堵

آسیا

磨

牙洗阿

كوبه

杵

百科

جواز

白

子注主

چراغ

燈

類刺赤

خم

麩

香

بادبان

蓬

思巴得巴

تازیانه

鞭

納呀子他

فانوس

籠燈

思奴法

شمع

燭蠟

額默合

محفا

子轎

法黑然

حجر

爐香

光默知味

حوی

球

衣鍋

مسقار

笙

兒嗜洗母

شیره

桌

勒吏

سندک

橈

里得散

لطن

盆

團勒

باروین

扇

簪月得已

دیس

鍋

克迭

سفظ

箱

武法塞

جامه

衣

默扎

تاج

冠

知他

衣服門

موزه

靴

則抹

حمر

帶

兒默草

عنی

錦

梯克

توار

緞

兒注武

حریر	綾	克黑里
کرپاس	布	克免巴思
لاى	綉	刺衣
تورقو	絹	土免姑
اپریشم	線	黑石武
ابره	表	阿卜歎
ریشته	裏	阿思武免
استر	線	黑石武

بالش	桃	巴力石
فوط	巾手	府武
جوال	袋	圭注勒
نیمته	短衫	德武納

دامن	襟	打蠻
منالتو	綿	敏搭禿
آستار	帽	古刺黑
قضاءند	被	草咱安得
عربان	領	巴里恩
نمد	褥	痞思武免
چوخش	肉	鍋石武
توتی	米	土几
آش	飯	阿石
روغن	油	羅安
آرد	麵	阿免得
نمک	鹽	納默克
آش	飲食門	

شراب

酒

卜刺舍

سره

醋

克免洗

شکر

糖

免克捨

غسل

蜜

勒塞阿

دارو

藥

魯打

چا

茶

昔本

قرسنه

饑

納思免古

سیر

飽

免步

جوشیدن

شور

鹹

免糊

煮

丹石卓

خام

سوختن

燒

貪黑鑽

生

思哈

پخته

熟

忒黑僕

شوربا

湯

巴免糊

نان

餅

恩納

روغزقاو

酥

高安羅

تشنه

渴

納石忒

آشامیدن

飲

丹米沙阿

خوردن

喫

丹免火

مزه

味

則林

شیرین

甜

尹里石

تبخ

苦

黑勒忒

ترش

酸

石魯土

تزه

辣

勒免忒

جغرات

酪

忒刺額主

کومه

醬

熱科

آمیختن

和調

貪黑滅阿

珍寶門

زر

金

免則

نقره

銀

勤草奴

مروارید

珠

得里注免默

یشم

玉

深夜

مس

銅

思密

آهن

鐵

罕

خوهر

貝寶

免黑稿

حلی

瓊玻

必勒黑

بلور

水晶

免魯卜

عقربای

珀琥

衣已免黑草

قاش

錢

石噶

سرب

鉛

卜免速

ارزین

錫

子即免阿

سیله

粉

得撒洗

رخت

貨

咸黑勒

جنگ

瑪瑙

額則止

مرجان

珊瑚

思扎免默

عبود

青

得卜克

سرخ

紅

黑免速

聲色門

زرر

黃

得免則

سفید

白

得法洗

سیاه

黑

黑呀洗

نوی

紫

克那

زنگاری

藍
里噶昔

زنگین

濃
尹几郎

سبز

綠
子卜塞

زردنگ

淡
克郎別

زنگرنا

染
丹先克郎

زنگ

色
克郎

جوزی

褐茶
即瓜

آل

紅大
勒阿

سبز روشن

綠明
山羅子塞

سبز تیره

綠黑
黑勒子塞

فستقی

青柳
草忒思非

文史門

شعر

詩
先額舍

دفتر

書
先忒夫得

عبارت

文
忒勒巴阿

خط

字
忒黑

کاغذ

紙
子額噶

بکته

墨
克百

قلم

筆
藍草

دوات

硯
忒注得

قرآن

經
恩刺古

تولیح

史
黑列注忒

سوره

篇
勒蘇

دیباجه

序
微巴底

خط تحقیق

字真
若草黑忒忒黑

خط مسوده

字草
得幹娘母忒黑

مناج

書行

知魯黑然

خطاوی

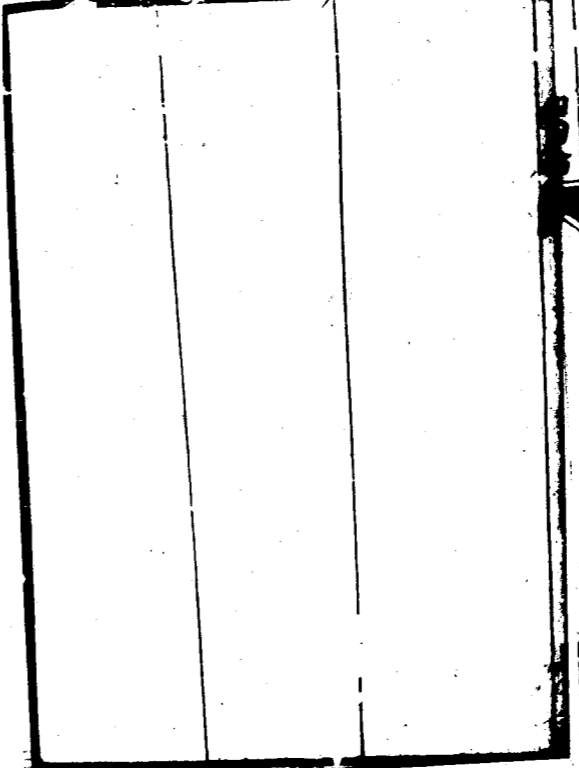
字篆

非科忒黑

بیت

詞

忒擺

چپ

左

卜赤

راست

右

忒思刺

پیش

前

石撒

پس

後

思迫

اندرون

內

恩魯得德

بیرون

外

恩魯別

میان

中

恩呀米

کرانه

邊

納刺克

مشرق

東

革力石然

مغرب

西

卜力額然

方隅

門

جنوب

南

卜奴者

شمال

北

鞞媽石

زیر

上

允百則

زیر

下

允節

مربع

方

額百郎母

مدور

圓

允幹倒母

فراخ

寬

黑刺法

تنگ

窄

克湯

کوشه

角

合科

تک

底

克忒

حرم

家

薩黑

یکدر

間

允得克夜

لنا

這里
因扎

لنا

那里
昂扎

數目門

یک

一夜
克

دو

二都

سه

三步

چار

四
哈又

پنج

五
潘知

شش

六
舍石

هفت

七
哈夫武

هشت

八
哈石武

نه

九
奴黑

ده

十
得黑

هزار

萬
土贊

سیر

兩
步

علا

數
阿得得

ذره

毫釐
則先

صد

百
塞得

هزار

千
哈咱

طاق

單
他草

جفت

雙
主夫武

هست

有

忒思哈

通用門

نیست

無

忒思七

برابر

同

九百刺百

تفاوت

異

忒兀法忒

یکی

是

列百

فتنه

非

納忒非

آهسته

緩

忒思黑阿

تیز

急

子貼

کاوک

虛

克洼嘴

حقیقت

實

忒草草黑

دشوار

難

免洼石堵

بستز

閉

貪思百

آسان

易

恩撒阿

دور

遠

九都

نزدیک

近

克底子納

کشان

開

丹沙苦

درست

精

忒思魯堵

درشت

粗

忒石魯堵

دراز

長

子刺得

کوتاه

短

黑他科

کلان

大

恩刺克

خرن

小

得免戶

بسیار

多

免呀洗比

کمتر

寡

免忒堪

چون

如

恩初

اکنون

今

恩奴克阿

اگر

若

免草阿

کهنه

舊

納黑科

تمامت

完

忒然媽忒

حال

全

勒媽免

اقبال

興

勒巴草以

خوش

好

石或

ادبار

敗

死巴得以

بد

互

得百

ياقتن

得

貪夫呀

ناياقتن

失

貪夫呀納

خران

重

思刺草

سبري

輕

克上寒

فراغت

閑

忒額刺法

خير

善

兒亥

شتاب

忙

上他石

شر

惡

兒今

رونق

榮

草納勞

شرمند

辱

得滿兒舍

بالارقتن

升

貪夫勒刺巴

عرو رفتن

沉

貪夫勒羅府

زشت

醜

忒石即

خوب

俊

卜乎

قوي

強

迂改

ضعيف

弱

夫額別

پلند

高

得郎百

پستی

低

梯思迫

راستی

真

梯思刺

دروغ

假

頗羅奈

بعا

價

哈百

پر

滿

兒侯

بايستن

用

貪思衣巴

حفايت

成

忒夜法起

فريق

分

草里法

جماعت

聚

忒額梯考

میل

私

勒買

عدل

公

勒得阿

گذشتن

過

食石得故

ورزیدن

積

丹即免我

زنج

مشفق

傷

知藍

孝

羊費石母

سخت

厚

丸忒洗

تنی

薄

克奴土

انتظار

等

克咱體尹

سبب

因

一百答

غلام

誰

思搭草

مع

阻

額納然

رها

放

合勒

رسیدن

至

丹洗勒

بدر

此

尹底百

فهم

省

罕法

نو

新

腦

جموع

總

額米知然

ولیکن

然

汝列我

سکات

安

忒然刺塞

گردانیدن

轉

丹你打身克

آراستن

整齊

貪思刺阿

پدرتار

保舉

兀他夫勒得迫

پاک

淨乾

克地

بیچار

用無

克嘴刺

مقصود

故緣

得蘇草然

جگونه

生怎

海科初

غریب

譁喧

得百兒額

سیاحت

翫遊

忒黑呀洗

خودمراد

由自

得勒母得頭

عوج

更遷

知科

باکبسته

妨無

忒思七克巴

پاسجونه

倒顛

納科思七

ترتيب

序次

卜梯兒忒

بزهان

藏遮

恩哈潘

قناعت

分守

忒額納草

خرجه

是維

赤兒草

عات

بعانه

آرامیدن

غيرت

عجز

辭

納哈白

毛

毛

志

忒

امر

事

納虎

خدمت

奉侍

忒然得黑

دعاي

تقديم

心用

黑古

音

譯語